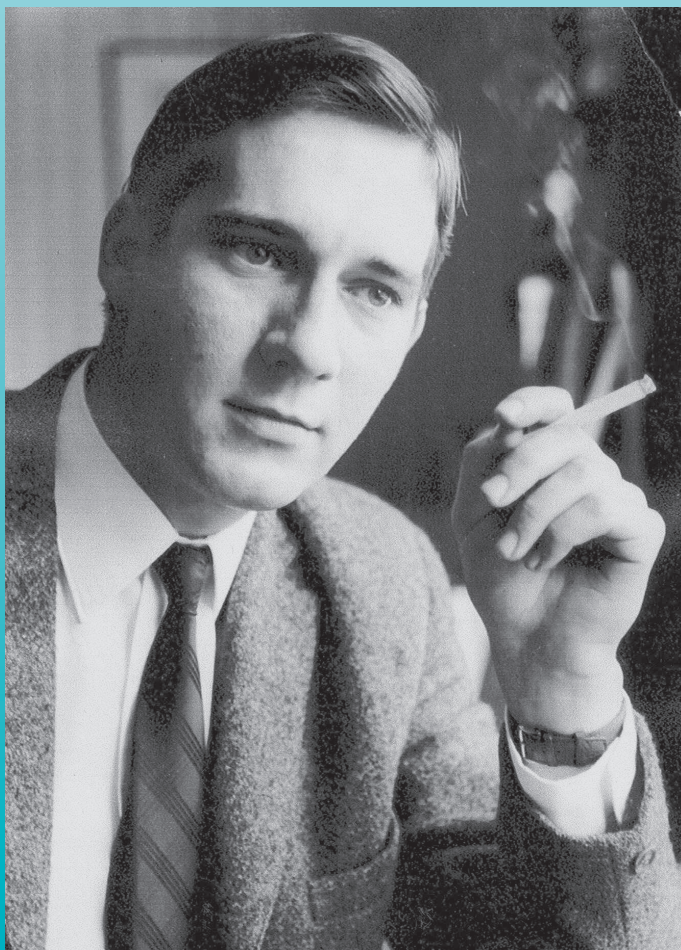

Wilsbeschikkingen

Opbouwwerk van de hand van Wil van de Leur

Harry Broekman, Joyce Hes, Peter Voogt, Koos Vos (red.)

DR. GRADUS HENDRIKS-STICHTING / DEN HAAG / 2009

Aanleiding

Winter 2006/2007 werd Wil van de Leur plotseling ernstig ziek. In de zomer daarop overleed hij: op 28 juni 2007. Hij is weg, maar ook zijn 'toko' het Landelijk Centrum Opbouwwerk, werd recent ontmanteld. Ondertussen is er wel behoefte aan intellectueel leiderschap in het opbouwwerk: praktijkwerkers zoeken koers en richting, het zijn voor hen verwarrende tijden.

Gezien de centrale positie van Wil van de Leur krijgt zijn voortijdig verscheiden een welhaast symbolische betekenis: het einde van een tijdperk.

Direct na zijn overlijden spraken Harry Broekman, Koos Vos, Peter Voogt, Joyce Hes elkaar. Ze werden het snel eens om een boek te maken waarin de opvattingen van Wil geboekstaafd worden, zodat anderen er op voort kunnen bouwen.

Wat hen voor ogen stond was geenszins een heldendicht, noch louter geschiedschrijving, evenmin een diepgaande dissertatie. De bijdrage van Wil aan theorie en praktijk kort en goed duidelijk maken, daar gaat het om. De bundel wil daarmee het brengen van een saluut overstijgen.

Auteurs

Dr. H. A. C. (Harry) Broekman (1947). Publiceert op gebied van opbouwwerk (methoden en technieken), sociale innovatie en regelgeleid handelen.

Mr. dr. Joyce Hes (1946). Publicist, onderzoeker en docent. Terreinen: strafrecht, criminologie, rechtssociologie, samenlevingsopbouw, vrouw en recht.

Dr. Koos Vos (1939). Onderzoeker samenlevingsopbouw, ex-directeur Verwey-Jonker Instituut te Utrecht.

Drs. Peter W. Voogt (1953). Socioloog. Startte in 1980 een bureau voor onderzoek, beleidsadviesing en projectontwikkeling in de sociale sector, was nauw betrokken bij het LCO-project Weven aan Samenleven.

Opzet en gebruik van het boek

Er tekent zich in Nederland momenteel een paradox af tussen de grote interesse voor een opbouwkundige wijkaanpak en de institutionele neergang van de beroepstak opbouwwerk. Die paradox belemmert des te meer waar ook weinig methodische noties over het vak van opbouwwerk actueel geproduceerd worden. Deze bundel bewerkt dat spanningsveld en biedt perspectief voor de werksoort.

Met dit boek (125 pagina's; 4 hoofdstukken; 2 bijlagen en met een voorwoord van Prof. Lambert Mulder) wordt essentieel basismateriaal geleverd. De 'geestelijke erfenis' van Wil zal het denken over opbouwwerk stevig prikkelen en de praktijk in beweging brengen.

Het boek is interessant voor functionarissen die actief zijn op het terrein van samenlevingsopbouw en de daaraan gelieerde sectoren (welzijn, volkshuisvesting, lokale overheid), alsook de ministeries van VWS en VROM en de desbetreffende landelijke steun- en kenniscentra. Daarnaast ligt gebruik voor onderwijsdoelen voor de hand.

Inhoud

Joyce Hes heeft allereerst gezorgd voor een biografische schets. Zij volgt Wil in zijn levensloop als hij zijn persoonlijke spoor trekt in een maatschappelijke ruimte vol uitdagingen en risico's. Daarbij steeds de grenzen zoekend van wat maatschappelijk en bestuurlijk mogelijk is en zo de reikwijdte van het beroep steeds vergroot. In de biografische schets zijn veel aanwijzingen te vinden voor opbouwwerkers die de manoeuvreerruimte voor de uitoefening van hun vak willen vergroten.

Het tweede, door Harry Broekman en Koos Vos geschreven hoofdstuk, gaat over zijn mens- en maatschappijbeeld en zijn opvattingen over wat werkt en waarom in het opbouwwerk. Opbouwwerk betekent voor hem een combinatie van zelforganisatie én pleitbezorging. De beschikkingsmacht over hun eigen leven moet toenemen bij de betrokken burgers en dat kan alleen als hun wijze van organiseren contextverandering afdwingt. Professionals moeten mensen daartoe ondersteuning bieden en tegelijkertijd de politiek aansporen passende maatregelen te nemen. Een cruciaal uitgangspunt voor de werker is: opereer 'process oriented and issue indifferent', oftewel de aanpak van de professional kan in principe op alle beleidsterreinen inzetbaar zijn, binnen en buiten de wijk.

In een derde artikel inventariseert Peter Voogt de nalatenschap van Wil van de Leur in termen van het landschap van instellingen en organisaties dat hij schiep om zijn ideeën tot ontplooiing te brengen. Voogt gaat eerst in op de wijze waarop Wil omging met deze infrastructuur, zijn motieven en instrumentele noties daarbij en de dynamiek in dat geheel. Zoals een

zakenman in de weer is met BV's, zo was Wil in de weer met Stichtingen, verenigingen en andere organisatievormen. Wil poogde de erkenning van het opbouwwerk er mee te vergroten, met name bij bestuurders en dus ook bij de subsidiegevers.

In de vierde bijdrage worden groei en bloei van de werksoort tegen het licht gehouden via twee proefschriften over met name de professionalisering van het werk: dat van Dijkstra in 1989 en dat van Dozy in 2009. Beiden signaleren een neergang. Een tendens, waarover de auteurs de vraag stellen hoe deze te keren valt. Over die kansen op vooruitgang nemen de auteurs uitgebreid het woord, kantelt de tekst en behandelt deze verder de toekomst van het beroep. Uitgangspunt daarbij is: de stiel van het opbouwwerk is 'participatie door belanghebbende burgers gericht organiseren'. Voor wie het wil betalen, zorgt de opbouwwerker voor een relevant, democratisch collectief van burgers dat zich aan een bepaalde, maatschappelijk gewenste (opbouw/ontwikkelings-) taak wijdt, in samenwerking met relevante instituties.

De toekomst van het vak ligt volgens Broekman en Vos in het naast elkaar uitbouwen van een drietal typen opbouwwerk:

- onafhankelijk (ideeel) opbouwwerk (gesubsidieerd, vanuit een stichting)
- ingebouwd opbouwwerk (plek op de begroting, loondienstverhouding)
- aangeplakt opbouwwerk (via offerte, ad hoc ingehuurd, ook als ZZP-er).

De auteurs vatten samen: overleven betekent thans: de diversiteit van het beroep uitbuiten.

De bundel sluit af met een tweetal stevige bijlagen. In de eerste wordt het brede veld van 'instituties' in kaart gebracht waar het opbouwwerk via Wil de afgelopen vier decennia mee gelieerd is geweest. De tweede bijlage bevat de lijst van 141 publicaties van Wil van de Leur uit de periode 1965 tot 2006.

Bestellen

Titel : Wilsbeschikkingen - opbouwwerk van de hand van Wil van de Leur -
 Auteurs : Harry Broekman; Joyce Hes; Peter Voogt; Koos Vos
 Uitgever: Gradus Hendriks-Stichting Den Haag
 ISBN: 978-90-72846-29-7
 Prijs: € 20,- incl. verzendkosten

Bestellen bij: Broekman & Partners
 Willy den Oudenstraat 16
 3056 AD Rotterdam
 Per email: info@broekmanonline.com of
 telefonisch: 010 4 672 453